

Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2023/2024

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

Gratulujemy Ci wyników osiągniętych na etapie rejonowym.

Przed przystąpieniem do pracy z testem **zakoduj swoje dane na karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych, a także wpisz swój kod na karcie odpowiedzi do zadań otwartych**, zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.

Za chwilę będziesz rozwiązywać test, który składa się z **35 zadań**. Punktacja za każde zadanie jest podana przy jego numerze.

Zadania 1-15 to zadania zamknięte. Każde zawiera **cztery odpowiedzi**, z których **tylko jedna jest poprawna**. Znajdź ją i zaznacz wyłącznie na załączonej **karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych**. W przypadku pomyłki błędną odpowiedź obwiedź kółkiem i zaznacz nową, poprawną. Jeżeli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna z nich nie będzie uznana.

Zadania 16-35 to zadania otwarte lub zamknięte. Odpowiedzi na nie udzielaj wyłącznie na **karcie odpowiedzi do zadań otwartych**.

Pracuj spokojnie i uważnie. W czasie rozwiązywania zadań możesz używać linijki i prostego kalkulatora. Na karcie odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.

Na rozwiązanie zadań masz **120 minut**.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0-1 pkt)

Spośród podanych poniżej skal mapy, wskaż tę, która jest największa.

- A. 1 cm – 25 km
- B. 1 : 25 000
- C. 1 cm – 2 500 m
- D. 1 : 250 000 000

Zadanie 2. (0-1 pkt)

Pasma Pienin zbudowane jest z wapieni. Zaznacz opis, który wyjaśnia warunki powstawania tych skał.

Skały wapienne powstały w wyniku:

- A. krystalizacji lawy na powierzchni Ziemi.
- B. wietrzenia fizycznego innych skał, a następnie scalenia ziaren skalnych.
- C. nagromadzenia na dnie zbiornika morskiego szkieletów i muszli zwierząt.
- D. nagromadzenia szczątków roślin na obszarach bagiennych.

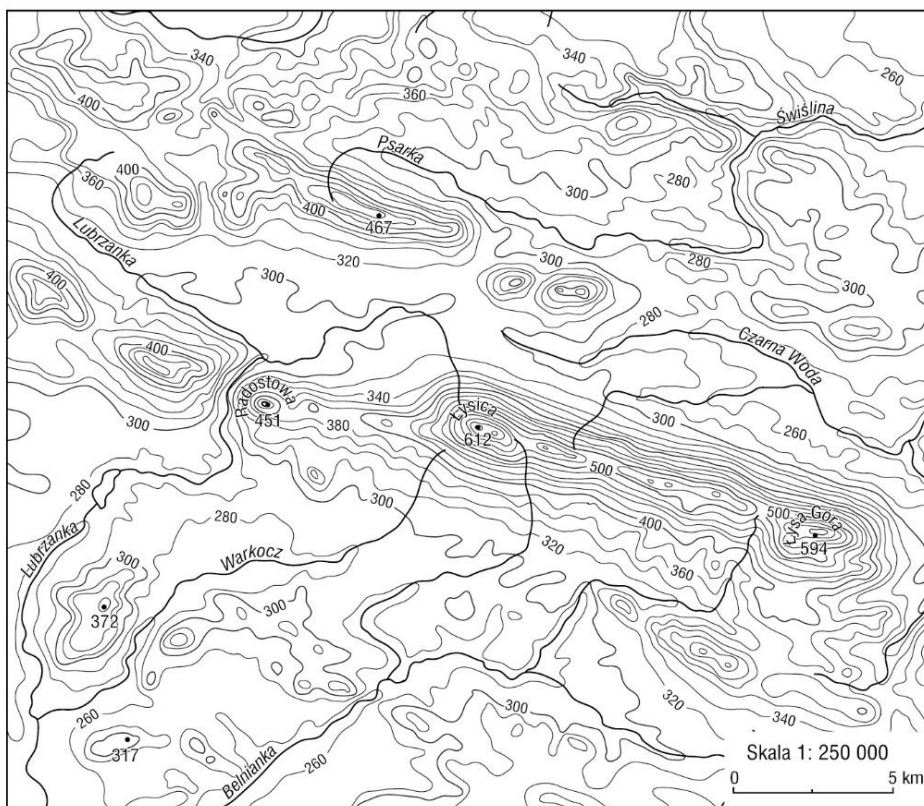
Zadanie 3. (0-1 pkt)

Mapa tematyczna średniej skali, to:

- A. Mapa stref klimatycznych Ziemi w skali 1:125 000 000.
- B. Mapa fizyczna krajów skandynawskich w skali 1:500 000.
- C. Mapa turystyczno-topograficzna Gór Stołowych w skali 1:60 000.
- D. Mapa gleb Polski w skali 1:500 000.

Zadanie 4. (0-1 pkt)

Rozpoznaj typ rzeźby obszaru przedstawionego na zamieszczonej poniżej mapie. Podkreśl odpowiedź.

- A. Rzeźba gór wysokich.
- B. Rzeźba młodoglacjalna.
- C. Rzeźba gór niskich.
- D. Rzeźba krasowa obszarów wyżynnych.

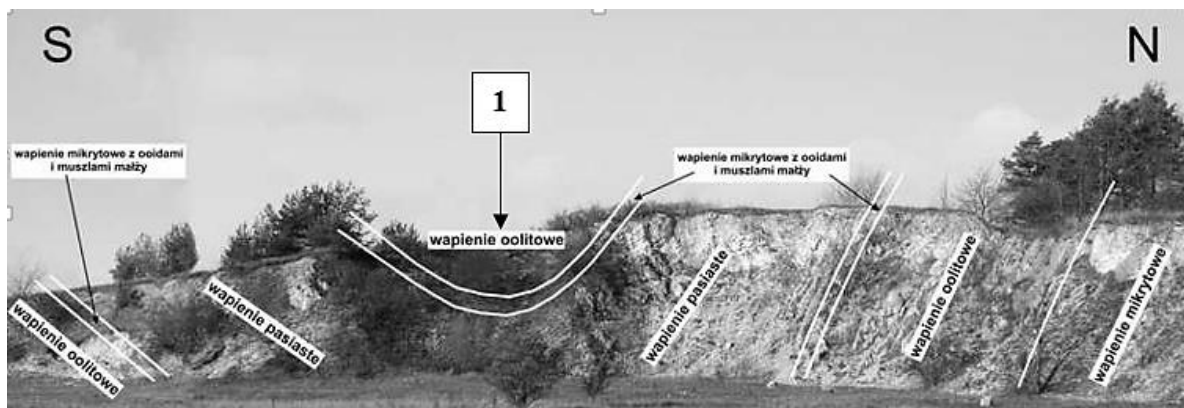
Zadanie 5. (0-1 pkt)

Największe obszary bagienne na Ziemi występują w strefie:

- A. kotlin śródgórskich.
- B. występowania wieloletniej zmarzliny.
- C. największych sum opadów atmosferycznych.
- D. obszarów depresyjnych.

Zadanie 6. (0-1 pkt)

Zdjęcie przedstawia profil odsłoniętych wapieni górnej jury w kamieniołomie na Leśnej Górze.

http://geoportal.pgi.gov.pl/zrozumiec_ziemie/wycieczki/swietokrzyskie_1/dzien_IV/punkt_4_3

Numerem 1 oznaczono na zdjęciu:

- A. spąg.
- B. upad.
- C. antyklinę.
- D. synklinę.

Zadanie 7. (0-1 pkt)

Wśród podanych poniżej typów krajobrazów Ziemi wskaż ten, w którym największe znaczenie ma wietrzenie chemiczne.

- A. Krajobraz wilgotnych lasów równikowych.
- B. Krajobraz wysokogórski.
- C. Krajobraz tajgi.
- D. Krajobraz tundry.

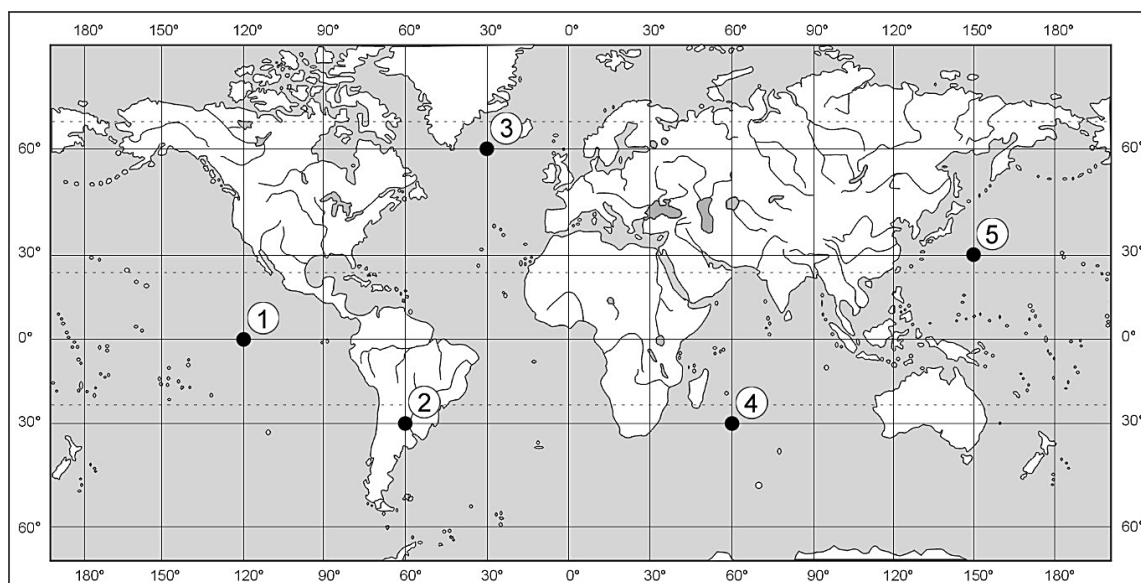
Zadanie 8. (0-1 pkt)

Dorzecze to:

- A. wszystkie dopływy wpadające do rzeki.
- B. obszar ujściowy rzeki.
- C. rzeka wraz ze swoimi dopływami.
- D. obszar, na którym znajduje się dana rzeka wraz z dopływami.

Zadanie 9. (0-1 pkt)

Na mapie oznaczono numerami od 1. do 5. wybrane miejsca na Ziemi.

Na podstawie: Atlas geograficzny dla szkół średnich, Warszawa 1998.

W punkcie oznaczonym numerem 4 jest godzina 2.20 czasu strefowego 15 maja.

W którym z punktów zaznaczonych na mapie jest wówczas godzina 20.20 czasu strefowego 14 maja? Zaznacz poprawną odpowiedź.

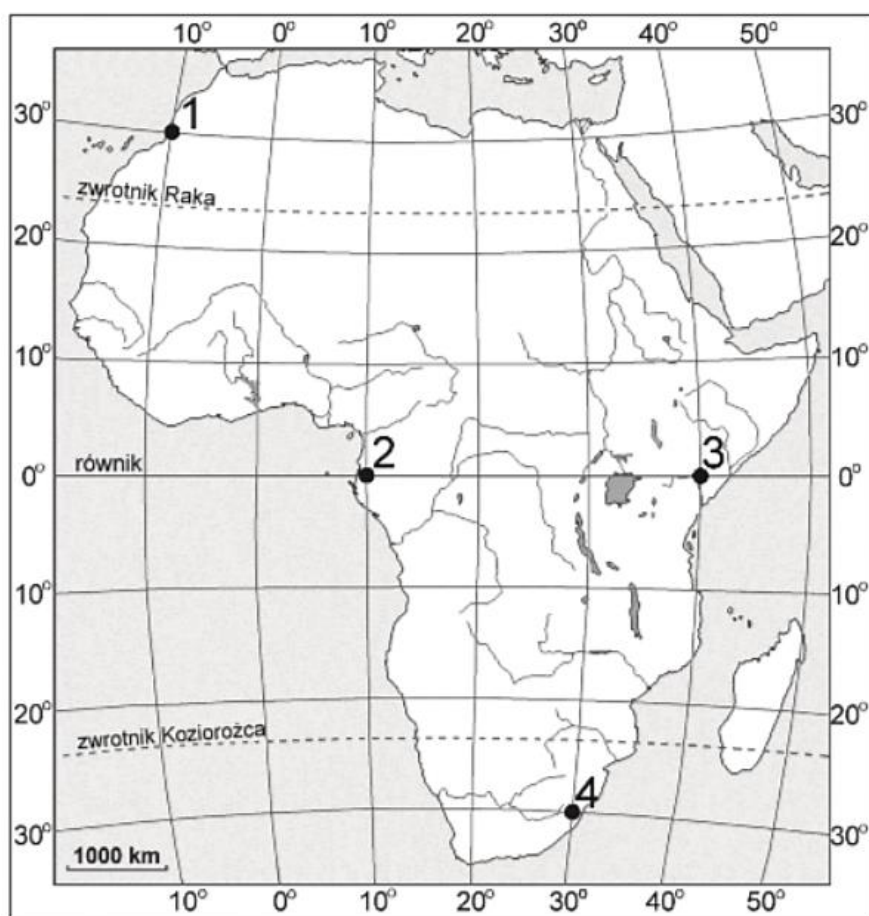
- A. punkt 1.
- B. punkt 2.
- C. punkt 3.
- D. punkt 5.

Zadanie 10. (0-1 pkt)

Wskaż miejscowość, w której latem długość dnia jest większa niż w pozostałych.

- A. Słubice ($52^{\circ}20'N$; $14^{\circ}22'E$)
- B. Brześć ($52^{\circ}07'N$; $23^{\circ}40'E$)
- C. Łeba ($54^{\circ}40'N$; $17^{\circ}30'E$)
- D. Zakopane ($49^{\circ}20'N$; $19^{\circ}50'E$)

Zadanie 11. (0-1 pkt)

Na podstawie: www.d-maps.com

W tabeli podano dane klimatyczne dla jednego z miejsc oznaczonych numerami na mapie.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
°C	24,1	24,3	23,7	21,6	19,1	16,6	16,6	17,7	19,1	20,1	21,4	23,1	20,6
mm	132	112	127	72	57	28	40	61	72	98	108	101	1008

Na podstawie: www.klimadiagramme.de

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

W tabeli podano dane klimatyczne dla miejsca oznaczonego na mapie numerem:

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

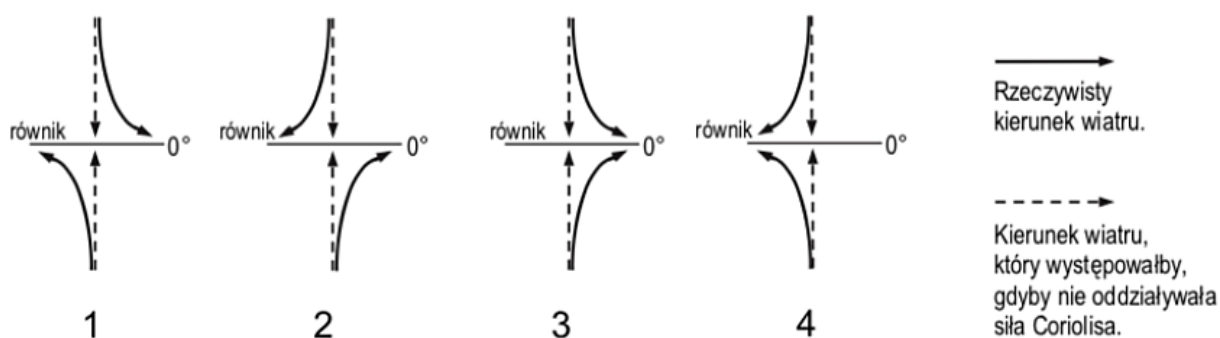
Zadanie 12. (0-1 pkt)

Spośród wymienionych poniżej produktów wietrzenia wskaż ten, który powstaje w procesie wietrzenia fizycznego (mechanicznego).

- A. Boksyty.
- B. Gołoborza.
- C. Lateryty.
- D. Terra rosa.

Zadanie 13. (0-1 pkt)

Tylko na jednym z czterech poniższych rysunków przedstawiono poprawnie zmianę kierunku wiatrów w okolicach równika pod wpływem siły Coriolisa.

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Zmianę kierunku wiatrów pod wpływem siły Coriolisa przedstawiono poprawnie na rysunku oznaczonym numerem:

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 14. (0-1 pkt)

Na mapie i fotografii przedstawiono wybrzeże fiordowe.

Wskaż poprawne dokończenie zdania.

W Europie przedstawiony typ wybrzeża występuje między innymi:

- A. w Chorwacji.
- B. w Finlandii.
- C. w Norwegii.
- D. we Francji.

Zadanie 15. (0-1 pkt)

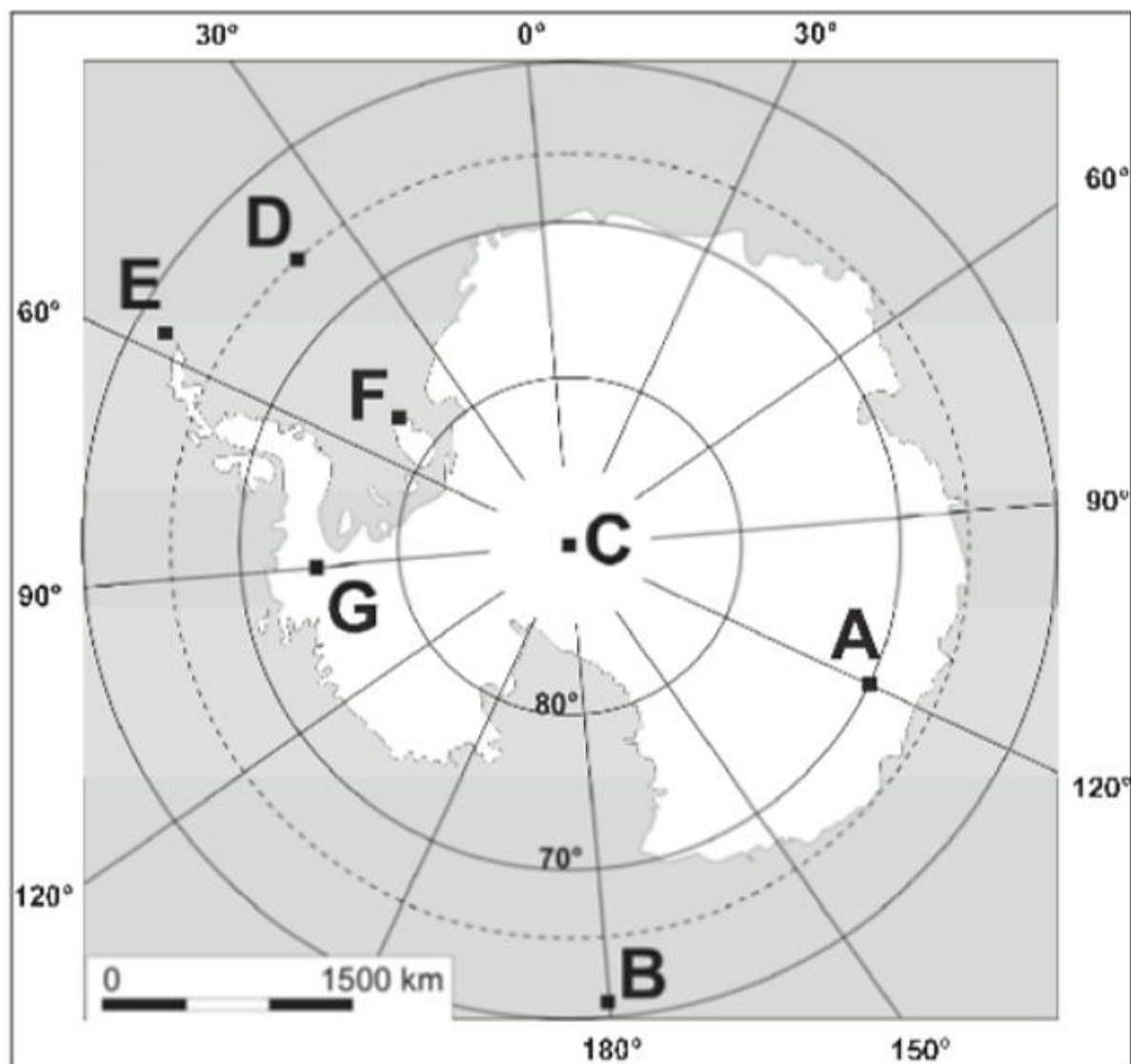
Zdjęcie przedstawia górę Czcibora z pomnikiem podrywającego się do lotu orłem, na którą prowadzi 270 kamiennych schodów. To świetne miejsce pod kątem zabytkowym i widokowym znajduje się:

- A. pod Cedynią.
- B. w Szczecinie.
- C. w Siekierkach.
- D. w Pyrzycach.

Zadanie 16. (0-2 pkt.)

Na mapie Antarktyki oznaczono literami A–G wybrane punkty.

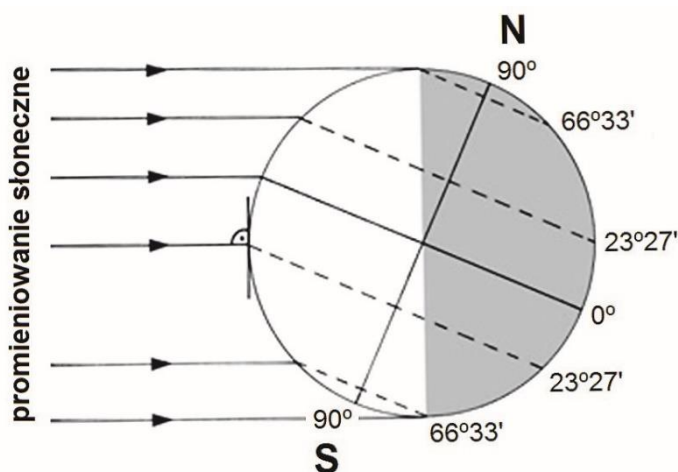

Uzupełnij tabelę. Wpisz litery, którymi oznaczono na mapie punkty opisane poniżej.

Opis punktu	Litera na mapie
Punkt, dla którego nie można określić długości geograficznej.	
Punkt, który wskazuje lokalizację polskiej Stacji Antarktycznej im. H. Arctowskiego (62°10'S; 58°28'W).	
Punkt, w którym 22 grudnia o północy Słońce widać na linii horyzontu.	

Zadanie 17. (0-2 pkt.)

Na rysunku przedstawiono oświetlenie Ziemi w pierwszym dniu jednej z astronomicznych pór roku.

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz **P**, jeśli informacja jest prawdziwa, lub **F** – jeśli jest fałszywa.

Najdłuższy cień w południe rzucają oświetlone przez Słońce przedmioty znajdujące się na zwrotniku Koziorożca.	P	F
W miarę przesuwania się od bieguna północnego w kierunku bieguna południowego wzrasta długość dnia na Ziemi.	P	F
Z rysunku wynika, że w Polsce w kolejnych dniach tej astronomicznej pory roku długość dnia będzie się wydłużać.	P	F
Nad równikiem wysokość Słońca w momencie górowania jest większa niż nad zwrotnikiem Koziorożca.	P	F

Zadanie 18. (0-2 pkt.)

W tabeli podano przykłady bezpośrednich i pośrednich następstw ruchu obrotowego i ruchu obiegowego Ziemi.

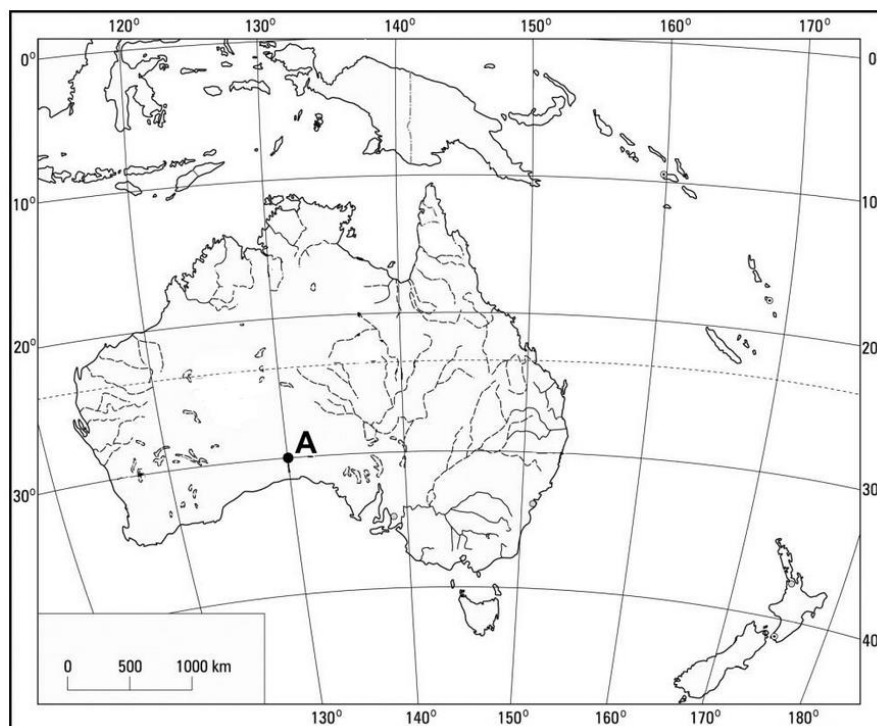
Uzupełnij tabelę. Wpisz znak X w odpowiednie komórki, tak aby wskazać, do którego z ruchów Ziemi odnosi się podana informacja.

Informacja	Ruch obrotowy	Ruch obiegowy
Zmiana w ciągu roku wysokości Słońca nad horyzontem w momencie górowania.		
Spłaszczenie Ziemi przy biegunach.		
Odchylenie kierunku pasatów od kierunku wynikającego z gradientu barycznego.		

o

Zadanie 19. (0-2 pkt.)

Na mapie Australii zaznaczono położenie punktu oznaczonego literą A.

Oblicz, która godzina czasu słonecznego jest w punkcie A w momencie, w którym w Warszawie (52°N , 21°E) Słońce góruje. Zapisz obliczenia.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 20. (0-2 pkt.)

Kurdowie nie posiadają własnego państwa. Największe skupisko Kurdów znajduje się w górzystej krainie zwanej Kurdystanem. Spośród podanych podkreśl trzy państwa, na obszarze których znajduje się terytorium Kurdystanu.

Arabia Saudyjska, Irak, Izrael, Indie, Iran, Tajlandia, Turcja

Zadanie 21. (0-2 pkt.)

Na mapie politycznej Europy oznaczono numerami od 1 do 4 wybrane państwa.

Na podstawie: www.d-maps.com

Poniżej opisano główne cele dwóch organizacji międzynarodowych mających swoje siedziby w Brukseli. Do tych organizacji należą niektóre z zaznaczonych na mapie państw.

1. *Ta organizacja zrzesza państwa europejskie, a jej celem jest rozwój ekonomiczny i społeczny państw członkowskich poprzez współpracę gospodarczą, likwidowanie barier w obrocie handlowym, swobodę przepływu osób oraz wprowadzenie jednolitych norm prawnych.*
2. *Celem tej organizacji jest zapewnienie wolności i bezpieczeństwa swoim członkom poprzez wzajemne wsparcie militarne w sytuacji zagrożenia ze strony państw spoza sojuszu. Do tej organizacji należą również państwa pozaeuropejskie.*

Wpisz numer i nazwę państwa wybranego spośród oznaczonych na mapie numerami od 1 do 4 i należącego do obu organizacji międzynarodowych, których główne cele opisano powyżej.

Numer państwa na mapie ....., nazwa państwa .....

Zadanie 22. (0-2 pkt.)

W tabeli przedstawiono wybrane dane demograficzne dla czterech państw świata w 2021r.

Wpisz w odpowiednie komórki tabeli właściwe nazwy państw wybrane spośród podanych.

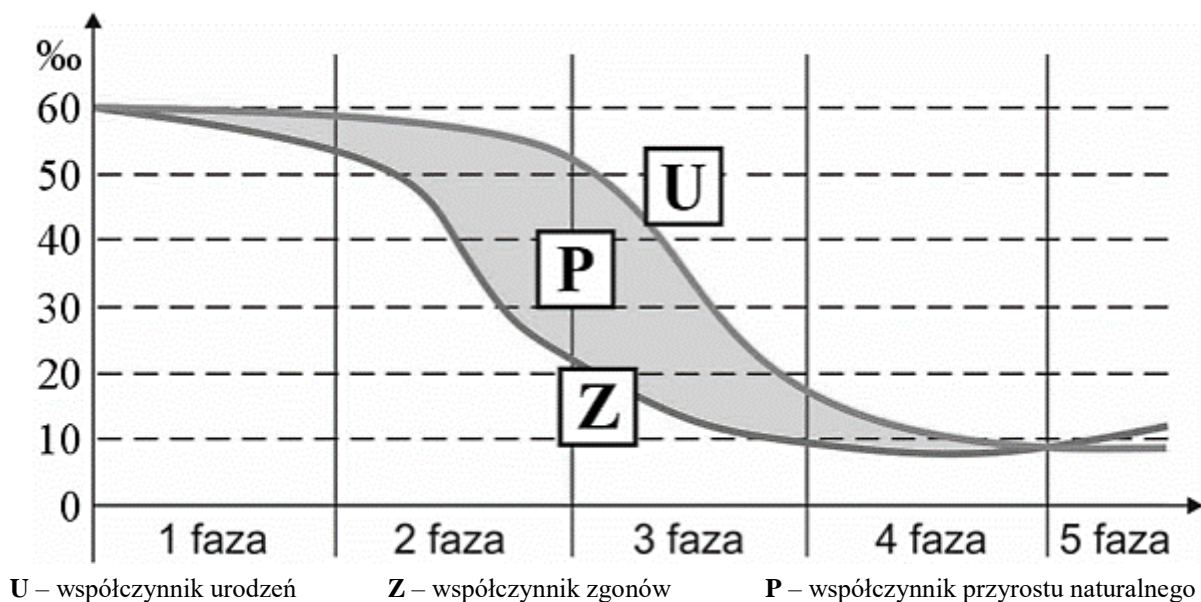
*Argentyna,**Kenia,**Ukraina,**Wielka Brytania.*

Lp.	Państwo	Mediana wieku mieszkańców (lata)*	Współczyn. urodzeń [‰]	Współczyn. zgonów [‰]	Współczyn. salda migracji [‰]	Wskaźnik urbanizacji [%]
1.		32,4	15,8	7,4	- 0,1	92,2
2.		40,6	11,8	9,4	2,5	84,2
3.		41,2	9,2	13,9	- 0,3	69,8
4.		20,0	26,8	5,1	- 0,2	28,5

*Dane z 2020r. **MEDIANA WIEKU** – wskazuje przeciętny wiek osób w danej zbiorowości. Wartość mediany wyznacza granicę wieku, którą połowa osób tej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze jej nie osiągnęła.

Zadanie 23. (0-1 pkt)

Na wykresie przedstawiono zmiany współczynnika urodzeń i współczynnika zgonów w poszczególnych fazach rozwoju demograficznego.

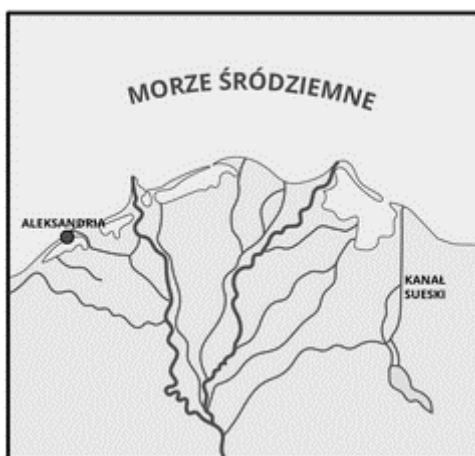
Na podstawie wykresu przedstaw podobieństwo między społeczeństwami znajdującymi się w I i IV fazie rozwoju demograficznego.

.....

.....

Zadanie 24. (0-2 pkt.)

Na mapie przedstawiono ujście rzeki Nil.

Podaj nazwę przedstawionego rodzaju ujść rzecznych oraz nazwę procesu, w wyniku którego ten rodzaj ujść powstaje.

Nazwa rodzaju ujścia rzecznego: .....

Nazwa procesu: .....

Zadanie 25. (0-1 pkt)

Zaznacz dwie wady transportu lotniczego, przez które jego rola w międzykontynentalnym przewozie towarów jest ograniczona.

- A. Niewielka ładowność samolotów.
- B. Duża wypadkowość.
- C. Długi czas przewozu.
- D. Wysokie koszty przewozu.
- E. Zagrożenie porwaniami.

Zadanie 26. (0-2 pkt.)

Oblicz, jaką powierzchnię na mapie wykonanej w skali 1:500 000 zajmie jezioro Śniardwy?

.....

.....

.....

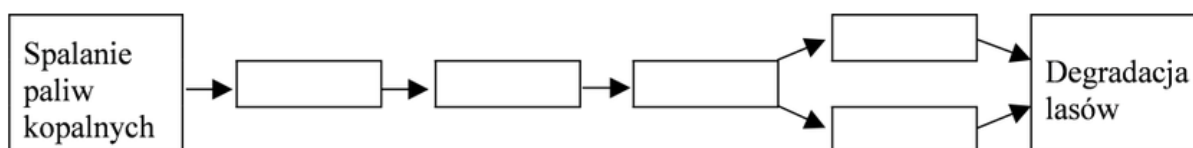
.....

.....

Zadanie 27. (0-1 pkt)

Uzupełnij ciąg przyczynowo skutkowy, przedstawiający degradację lasów, wpisując w odpowiednie pola litery od A do E.

1. Powstawanie kwaśnych opadów
2. Emisja tlenków siarki i azotu
3. Zakwaszenie gleb
4. Uszkodzenie liści, igieł drzew
5. Powstawanie w atmosferze kwasu siarkowego, siarkawego, azotowego

Zadanie 28. (0-2 pkt.)

Uzupełnij tabelę. Dopasuj do opisanych form ochrony przyrody ich nazwy wybrane spośród podanych poniżej.

***parki narodowe, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne,
obszary należące do sieci Natura 2000***

1.	Obszary chroniące szczególnie cenne i zagrożone wyginięciem w skali Europy rzadkie gatunki oraz ich siedliska.	
2.	Pozostałości ekosystemów mające znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, np. śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, starorzecza.	
3.	Obszary o powierzchni powyżej 1000 ha, wyróżniające się wybitnymi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, naukowymi i edukacyjnymi. Ochronie podlega w nich cała przyroda.	

Zadanie 29. (0-2 pkt.)

Uzupełnij tabelę. Wpisz nazwy er geologicznych (nie okresów), w których miały miejsce podane wydarzenia.

Wydarzenie geologiczne	Era
Wystąpiły silne ruchy górotwórcze orogenezy kaledońskiej i hercyńskiej.	
Podczas ostatniego zlodowacenia na obszar Polski kilkakrotnie nasunął się lądolód.	
Podczas rozległych zalewów morskich powstały w Polsce grube pokłady kredy piszącej.	
Rozwój skrzypów, widłaków, paproci drzewiastych, z których powstały w Polsce pokłady węgla kamiennego.	

Zadanie 30. (0-2 pkt.)

Na fotografiach 1-3 przedstawiono wybrane jeziora położone w różnych regionach Polski. Przyporządkuj do fotografii właściwe nazwy jezior wybrane spośród podanych:

Gopło, Sarbsko, Morskie Oko, Mamry, Mały Staw.

Następnie rozpoznaj typ jeziora ze względu na genezę jego powstania.

1.

Nazwa jeziora:

.....

Typ jeziora ze względu na genezę powstania:

.....

2.

Nazwa jeziora:

.....

Typ jeziora ze względu na genezę powstania:

.....

3.

Nazwa jeziora:

.....

Typ jeziora ze względu na genezę powstania:

.....

Zadanie 31. (0-2 pkt.)

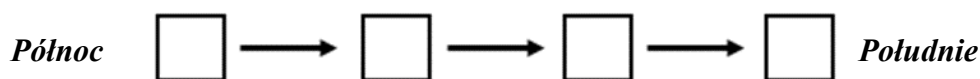
Na szczycie góry o wysokości 4 000 m n.p.m. zanotowano temperaturę powietrza (-15°C). Oblicz temperaturę powietrza u jej podnóża na wysokości 1 800 m n.p.m.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 32. (0-1 pkt.)

Spośród podanych poniżej form terenu wybierz cztery formy, które powstały w Polsce w wyniku działalności lądolodu i wód podlodowcowych. Uszereguj te formy w taki sposób, aby przedstawić ich typową kolejność na przedpolu cofającego się lądolodu. Wpisz we właściwe miejsca litery odpowiadające poszczególnym formom terenu.

- A. Sandr.
- B. Pradolina.
- C. Dolina zawieszona.
- D. Rynna podlodowcowa.
- E. Kocioł lodowcowy (cyrk, kar).
- F. Morena czołowa.
- G. Morena boczna.

Zadanie 33. (0-1 pkt)

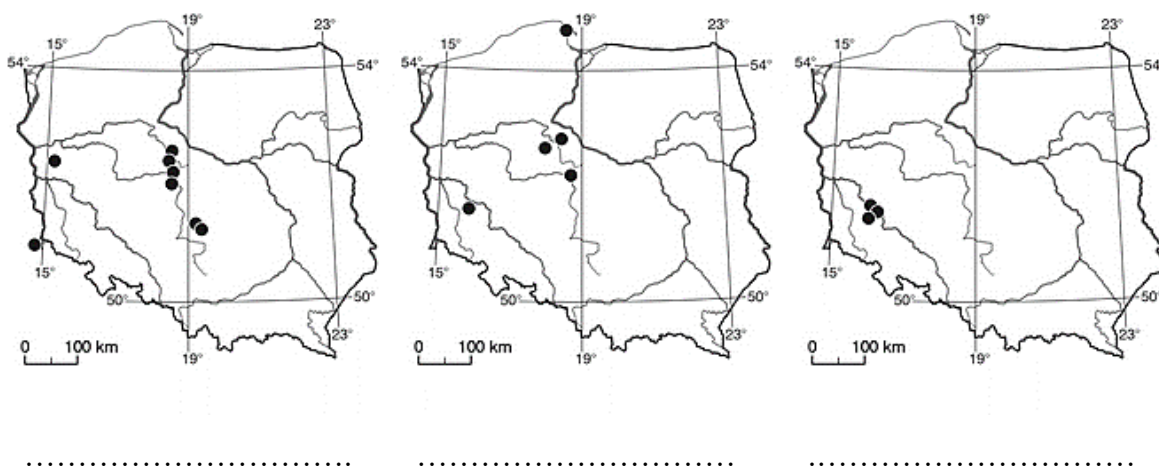
Na zdjęciu przedstawiono jeden z zakładów produkcji energii elektrycznej w Polsce.

- A. Podaj nazwę surowca energetycznego, z którego korzysta ten zakład.
.....
- B. Podaj, jaki skutek dla środowiska geograficznego niesie ze sobą wykorzystywanie tego surowca.
.....
.....

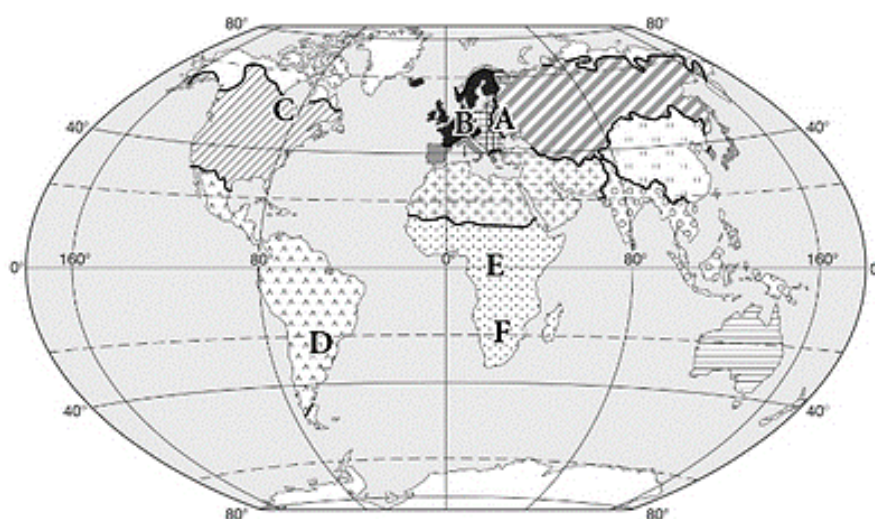
Zadanie 34. (0-2 pkt.)

Na każdej z map zaznaczono miejsca wydobycia wybranego surowca mineralnego. Podaj nazwy tych surowców wpisując je w legendzie mapy.

Zadanie 35. (0-2 pkt.)

Na mapie literami A–F zaznaczono wybrane obszary naniesione na główne regiony rolnicze świata.

Podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

- A. Literą D oznaczono Nizinę La Platy, na której występują **lepsz**e / **gorsze** warunki glebowe niż w oznaczonej literą E Kotlinie Kongo.
- B. Oznaczona literą A Nizina Naddnieprzańska ma **wyższy** / **niższy** poziom kultury rolnej niż oznaczona literą C Nizina Hudsonska.
- C. Kalahari oznaczona literą F ma **lepsz**e / **gorsze** warunki wodne niż Nizina Niemiecka oznaczona literą B.